

Latweeschu Awise.

Str. 48.

Zettortdeenâ 25. November.

1854.

Drucktes pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Karra-sinnas.

Muhsu Kungs un Keisers ihpaschu grahmatu laidis us Sewastopoli ar itt fir-nigeem wahrdeem pateidams itt wisseem lee-leem un maseem wirsneekeem un saldteem un matroseem, ka tee tik siipri, pastahwigi un drohschi turrahs, tik warren duhschigi is-kahwuschees, ta ka eenaidneekeem pascheem ja-slawe muhsu karra-wihri. Scho Keisera pateizibas grahmatu muhsu karra leelstungs Mentschikows lizis islassiht itt wisseem aug-steem un semmeem zaur sawu Utjutanti Wirstu Gostzinu. Wiffam karra-spehkam par to irr bijs leels firds-preeks un gawileshana. Mentschikows atkal Keiseram rakstijis un isstah-sijis zil firdigi un drohschi abbi Keisera aug-si dehli, Seelwirsi Nikolai un Mikael Nikolajewitsch pee Sewastopoles turreju-schees tanni leela breefmiga kauschanahs 24ta Oktober d.] Keisera dehli gahjuschi droh-schi tur lohdes itt nifni strehjuschas, 2 leelu-gabbatu lohdes nokrittuschas pee Winau kahjahm, atkal weena eesittusi muhra, ta ka pibschti un semme wissapkahyt sprehgajuschi. Arri leela bombe nahfusi un preeksch Winau azzim kahdu nammu nopohstijuse, bet Deews Kungs Schohs schehligi pasargajis. Kei-sers Satweem dehleem par to dewis Turra gohda-krustu. Lai Deews Kungs pasarga muh-su walsts preeku un gohdu.

Pee Sewastopoles eet labbi. No 6tas November d. rakka Mentschikows, ka eenaid-neeki jo deenas jo masal schahwuschi un 6ta November wairs ne effoht schahwuschi us to pilsehtu. Arri nifnas wehtras plohsotees

us Mello juhru un 36 eenaidneeku fuggi jaw effoht pawiffam salausti un nogrimmuschi, starp scheem zitti brangi karra-fuggi, tee zitti effoht bijuschi fuggi ar prowjanti un karra leetahm. Arri redsejuschi, ka zitti leeli eenaid-neeku karra-fuggi no wehtrahm neganti ee-draggati tappuschi. Wehl 2 leeli Turku karra-fuggi pawiffam nogrimmuschi juhra, dauds 100 saldatu nosihkuschu un tikkai 160 saldati ar pelbeschann effoht isglahbuschees. Ta tad nu eenaidneekeem pee Sewastopoles un pa juhru stahde un spehks teem tohy mai-tahts, ta ka nu ar fleegschann brehz pehz pa-liga. Subia gan paligu no Calenderu un Sprantschu semmes zil ween ahtruma warr sagrahbt un fugges sakant, bet deesin kad un ta tee tahda wehtru laika tik tahlu us Sewastopoli nokluhs, tur arri jaw sah-toht neganti un straumehm liht un nakts salt. Tadeht Calenderi leet taishit 1 tuhstotu loh-ka nammus, fugges eekrant un turpu nowest. Ne sinnu woi Deews un Kreewi teem weh-lehs tur mahju weetas eetaishit. Teem gan patittu tur dsihwoht, jo ta Krizes puss-falla, wissu wairak tas gabbals us deenas-widdus pussi effoht ihsta Deewa semmite ta paradises dahrsinsch, lohti augliga, filla un baggata semme tur wihus, melohnes un jankas leetas augoht. Daschdeen arri tur siipra seema itt ahtri usnahtoht; ta arri scho gadd rah-dahs ka buhs. — Brihnums zil agri un zil siipra seema scho gadd wissur, ir Wahsemme un zittas semmes taggad jaw irr eetaishusees; tik dauds sneega effoht, ka weetahm ne war-roht isklucht, un ne warreht klucht us preek-

Schu ar teem ugguns ratteem pa dselles zekkeem brauzoht. Prubschös 8 zilwefi jaw nosalluschi.

8 Calenderu un Sprantschu karru-fuggi ar wairaf kà 300 leeleem-gabbaleem nobraufuschi us ohtru pussi semmes lohdes, us Aftas pasaules dalku, ir tar gribbedami Kreewu semmi pohstih. So muhsu Sibiria eet pah wiffu Aftu pah libdf pat Amerikas pasauledalku. (Kad buhs ta jauna Patweeschu Aftas lantfahrte gattawa, tad warresi labbi isfkattitees, fur un kà schihs weetas stahw un zil leela muhsu Kreewu-semme ihsti irraid). Gebraufuschi Otkotskas juhtrà, pee Sibirias ohstas Petropawlowkskas, fur 2 Kreewu karrufuggi un labbas skanstes bijuschas. (Wot finni zil tahlu schis Kreewu pilsehts no mums irraid? Teifschu: 18 tuhktoschas werstes! Tad irr leela walsts). Sahfuschi schant 24. August deenà. Neeki bijuschi, — tad nahfuschi ohtrà deenà atkal un gruztigi sahkuschi. Saschahwuschi pahrs skanstes, un nu Calenderu saldati gahjuschi us semmi; bet të nu Kreewu saldati tik brangi turrejuschees, ka to leelatu pussi saldatu un 2 wirfneekus nokahwuschi. Tad tee zitti aisbehguschi kuggös un aisbraufuschi pawiffam prohjam us Amerikas Kalifornias semmi. Us zekka usgahjuschi 2 Kreewu prezses-fuggus. Weenu no scheem sadesinajuschi, ohtru panehmuschi un aisweddufchi prohjam. S—z.

Juhtras fuhdi.

Ta juhtra pareifi sauzaama par maifes mahtiti. Ta nekad tutscha, nekad laifka, bet kusstahs neapnihzigi un rubpigi saweem behneem gahdaht pahrtikku, kad juhrmalneeki ween wehrà leef winnas gadskahrtus. Pawassarà daschlabban, kad weizahs un sezzahs, sawu maifes teesu saweijo ar waddeem, fur deefgan sweedri japeeleef, bet papilnam tohp amafahst; jo pirzeju no arraju pusses retti peetruhft, kas mihj puhru labbibas us puh-

ru rengu. Bassaras laifkà mett lohshus un tihklus un sawas prezses par labbu naudu isdohd bahdeneescheem, kurreem zitti isihre sawas mahjas. Ruddeni, fur juhtra leela un ar laiwahm ne teef eefschà, schi tomehr ruhj, lai lautini, kam saws semmes stuhrihts, flehpt ne leef rohkas, tapehjs pehjs bahrgahm wehtrahm un sturmes deenahm fur wikai duhz un ruhj ar juhtras wehju peesuhtha brihscham juhtras fuhdu. Tè labba mantina krahjahs kad tuhdaia kahjup; kas pahrwilzina laifu, tas paspehl sawu labbumu, jo tikko wehfsch grohsahs tad isputtina un welli gaidisi, kamehr atkal mallà dsenn. Un kas tee pa taukeem un sahtigeem fuhdeem, to warr redseht pee teem kam smilfschu semme un kahdi tee brangi uskohpeti tihrumi, fur ar zittu ne fuhdo, ka ar juhtras fuhdeem ween un salka ka itt ihpaschi kartuppeli zaur tam ne ween jo baggati bet arri jo smukki isdohdotees. Widdu Sept. m. sch. g. pee Pehteruppes krasia juhtras fuhdi bij peemettuschees tahdàs leelàs bahnis, ka 100 sirgi kas 10 sohtus tikkat no krasia kalnà sawus wesumus buhtu nowedufchi, ne buht to mantu ne buhtu ismehlfuschi. Ohtrà deenà ne smalkas wairs ne atradde. Labbi teem, kas tschakli peespeeschahs, sawu teesu dabbut rohka, ka seemà warr nowest sawà tihrumà.

Juhtras fuhdi irr stahdi (sahle), kas juhtras dibbeni aug un seed un usseed. No scheem tohpeem mahziti ka winni tikkat tad teef gattawi un us gaismu zelti, kad bahrgas wehtras puhsch un wilau kauschanas winnus mohza un mehta schurp turp — woi tee kas nosaukti tohp ta Kunga eedehsti, stipri kohfi tahs taisnibas, daschahrt ne gaida pehjs behbu naktis rihta gaisminu un preezibas elji nofstumschanas weeta. Esaj. 61. Kant jel schi stipra zerriba eepreezinatu tehnu un mahtu sirdis, kas sawu dehlu ahtru nahwi, fo tee ne senn juhtrà atraddufchi, apraud, jo Deewam schehl ilgaddus muhsu juhtra sawus uppurus no juhrmalneekem prassa. Sn—m.

Peenem mahzibu, bet tiffai derrigu.

Tiflab tà kahdam Ziana waktneekam sawà swehtà ammatà preklahjabs nomohdà buht par staidru un schlihtu mahzibu, tà arri mehš, semmes kohpeji un lohpu andsetaji buhdami, lai sargajam, ka muhsu skunstigà, us dabbas liffumeem dibbinatà ammatà ne eejanzabs nepareisab un teescham maldigas mahzibas. Tà schi gadda 33schà Awischu lappà kur tas beigums lasscms no: „Das Kungš tahš sahles zc.“ ta rakstu gabbala zeen. sarakstiatajs iskaifa tahdu mahzibu: ka wahjeem sirgeem un lohpeem derroht affinis laist, pat kad teem kaut kahda flimmiba buhtu peemettusees. Kas tà mahza, laikam ahtumà to isteizis un naw labbi apdohmajis, ka ne ween zilweks, bet arri minneti lohpi, wissi peederr pee sikhitaju schkirras*), un ka zilweks sawà meesigà buhschanà no lohpeem tapehz arri tiffai zaur to ischkirras, ka Deeros winnu raddijs stahwu, un dewis tam diwi brihwas rohkas. So prohjam, ka lohps galwu noduhris stattahs us semmi, no kurrenes tas zehlees; bet zilweks turpret drohschi un bes kahdas gruhtibas pazett azzis

*) Sikhitaju schkirrà stahwu ne weens zilweks, bet arri wissi mahju un mescha lohpi, prohki tam ween listai irr muggurstaub fartanas listas affinis, Arbs ar dlweem Arschu sambareem, un tas dshiwus b hrnus dsembedami tohs tahdu laifu sikhina ar fatou peenu. Sikhitaju waitrumam meefas opanguschas ar spallwu; jitteem tomehr spallwas weetà arri swihel, brunnas wol spizzi dshelloni. Wisseem sikhitajeem, bedween teem uhdeni misdamerem irr redsamas auß, kas daubf mas kaulahd lustinatees. Nulls arri isgrefnoti ar raggeem; jitteem mahites un tehwin, jitteem listai tehwin ween. Stahjam gan pirkhi, gan naggi, jitteem starr preesch - un pattat - stahjam atrohbas spahrnu piehwe, jitteem naggi fatreenoti ar peldefchanas piehwi un teem, kas waitral uhdeni uturr. hš, ihšas preeschstahjas us stowu spurru wihst, un pattastahjas sa-auguschas lohpa, tà stowu aste. Labbums, to sikhitaji zilwekam preeschkir ar fatweem spehteem, sawu galku, peenu willu, ahdu zc., irr wissai leed un pahrsweere wissu stahdi un tau-numu, to wertahm tahds padarra. Zebfchu jan 1500 sikhitaju fartes pasaulè pasihstamas un wisschm fatwas stallas wahrbi, tad tomehr isgaddus dabbas-prattigi reisneeki tahkà sweschad semmes jittus wehi no jauna ewehro un dohd teem pehz patilfchanas jaunus wahrdris.

Ja Deeros palihdschd, tad us preeschdeenahm istaidisim par tahdam sinaschanahm ihpafchu gramatu, kur waitral warrefekt lassht un Deewa leetu gudriku abrihnohs.

us debbesim, us sawu nahkamu mahju weetu un Deewa brihnumu besdibbini, pasemmodamees schds semmes pihschlòs appalsch Deewa spehzigas rohkas. Kad nu zilwekam wahjibà un jebkurrà sehrgà affinis ne geld laist, kas, tà dsirdejam, pehz sawas eekschligas meefas dabbas, lohpeem wissadi lihdsigs; tad drohschi warram sazzih, ka affinu laischana ir lohpeem ne buht ne derr bespehziab un kaut kahdà flimmibà — prohtams, ja tohs ne uskattam par tahdu neeka leetu, ko tihscham drihstam mohziht un mulkibas deht gallinaht. Affinu laischana bes labba apdohma un kreetnas siunaschanas, kahdà sehrgà ta ihsti wajadsiga, irr tapehz, mihli ammata brahli, wissai launa tiflab pee weffeleem tà pee flimmeem lohpeem. Sewischki tas irr ewehrojams no ahdereschannahm pawaffaras laikà, ar ko flikti lohptus woi knappi mittinatus, wahjus lohpus zerre atspirdsinaht un padarriht ehdeligus. Zitti atkal dohma, ka ahderejoht notekk listas, woi arri, ja tee tam prettineeki, labbas affinis. Bet tee gauschi matdabs. Affinis lohpu meefas allaschia weenadi maifitas, un muhscham tahs tür naw schlihruschabs fliktàs un labbas affinis. Pehz katras ahdereschanas nolaisa affinu teesa drihst gan atkal no jauna sakrahjabs, bet ne pehz sawa pirmaja stipruma un labbuma. Kamehr jaunas affinis ir to panahk, pa-eet ilgs laifs, un tapehz weegli saprohtams, zif aplam mulkisti tee darra, kas bes leelas wajadsibas nolaisch affinis, scho dsihwu dsihwibas awotu, kas meesu apgahda ar peenahkamu usturru.

G. D. 8 — 4.

Smecklu stahstinsch.

Diwi reisneeki sebbà ruddens laikà reisodami aisknahk pee weena esara, kur tas zelsch apfahrt eet, bet kad esars ar jaunu leddu pahrwilkt, eenahk weenam no winneem prahtà, zellu pa-ihstinaht un teescham pahri eet. Sau uslez z us leddu, bet lohki brahlschke; ne ko par

to behdadams wehl ohtru arri maktigi flub-
bina; bet us weenreis ohtrs saht dikti pa
kabbatahm mekleht. Bet pirmais fashuttis
ne warredams sagaidiht, usblauj: „Pintikki!
woi tu warri steigtees?“ Ohtrs atbild: „Tuh-
dal buhtu wirsü dewees, bet ne warru kabbata
ohtru dsihwibu atraft.“ M. S.

S i n n a.

Zuhsu grahmatu ar naudu zeen. M. M.—th
no Kreewsemmes tai 15tä Oktober d. raffitu es
esnu riktigi dabbujis un arri gribbu itt labb-
praht Zuhsu luhgschanu peepildeht; bet — tif tab
warreschu pilnigi Zuhsu wehleschanu isdarriht, kad
Zuhbuhfeet mannim sawu ihstenu wahrdu un
dsihwes-weetu, ká arri ta peeminnetá gohda
wihra dsimteni itt skaidri zaur ihpaschu grahmatu
pee mannis atstellejuschi. — Us to es gaidischu.

E. F. Schönberg,

Grambdá, Klópnites (Hasenpoth) apriti.

Sluddinaschanas.

Schimmi gaddá es tohs eljus-raufschus kas
no skaidram linnusehklahm taifiti, un tohti derrigi
pee lohpu un sirgu barribas, scheitan manná eljas
pabrihki pee Rihgas us Zohrnukalna, ittim
klast pee Zelgawá leelzella, par tschetreem rub-
buleem subdr. par weenu birkawu pahrbohbu un tee
eljes-raufchi arri Zelgawá leelejá eelá pee Rahts-
fanga Herrmanna par 4 rubl. 50 kop. subdr. par
birkawa dabbujami. Rihgá, tai 30tä Oktober
deená 1854. Carl Chr. Schmidt.

Wahzsemmes rohtas-dfirnes-afmini
(Rheinländische Quirl- oder Hadmühlen-Steine) teet
pahrbohhti par 4, 5 lihbs 6 rubl. par pahru eljes-
pabrihke! Rihgá Zohrnukalna pee

Carl Chr. Schmidt.

Kahds wezzigs neprezehs seemischis labpraht
grihb wirtschapti west tahdá muischá, fur ar kal-
peem strahda. Rundales muischá jeb arri Zelgawá
H. D. Günthera bohde, Patweeschu basnizai teescham
prettim leelajá eelá, warr dabbuht skabrafas fin-
nas par scho leetu.

S i n n a.

1) Zeen. Awischu lassitaji! Nu jaw laiks klast tahs Patw. Awises us jaunu gaddu 1855 at-
kal apstelleht. Taggad ikfats gan jaw buhs labbi apbohmasis, woi tahs Awises us jaunu gaddu wehl
turreht jeb ne. Wizzam ka tahdá neredsetá farrá-laiká buhs arri deesgan tahdu, kas tahs Awises lihbs
schim gan naw turrejuschi, bet nu taggad buhs kahrigi lassiht un sinnaht, ká nu eet muhsu farrá-wihreem,
un muhsu jaunekteem kas ais-eet farrá. Lai tabeht ne ween tee jaunee lassitaji peeteizahs, bet lai
arri tee lihbschinnigee lassitaji steidsahs eet pee saweem zeen. mahzitajeem jeb skohlmeistereem un skaidri
isteiz: woi tee tahs Awises us jaunu gaddu wehl gribbohht turreht jeb ne; jo kad apka-
wesees un atkal peemelbisees tikkai pehz jauna-gadda, tab ees tápat ká pehrnájá gaddá; pirmus
Nummerus wairs ne warrehz dabbuht un drukkera kungeem, pee laika ne sinnadameem zil to lassit-
taju buhs, pehz peetruhs papihra, un tab buhs ja-nemm, kahdu warr sagrahbr. Ar jaunu gaddu buhs
atkal gohdigs papihrs ká bijis. — Tad nu zeen. mahzitajus un skohlmeisterus firsniigi luhdsam, lai ne
peekuhst ir scho reisi ar to mihlestibas darbu: lassitajus usaizinahht, salassiht un Zelgawá usdoht. Lai to
darra pee laika, Dezember mehnesi, ka jauná gaddá warr sinnaht zil jabrukke Hoffmannam un
Zohannsohnam.

2) Us kauschu luhgschanahm mehš (Schulz) nu leekam taifit to ohtru Patweeschu lantkahrtri, prohti
to lantkahrtri no Ufiás pasaulés-dallas, kas buhs, tikpat leela un dahrga (15 kapeiki subdr. n.)
ká ta Ciropas lantkahrte. Geksch akmina ta jaw tohp eegreesta. Bet kad ne sinnam zil to nehmeju
buhš un tabeht ne sinnam zil papihra us to druffeschanu buhs jagahda, tab atkal luhdsam zeen. mahzi-
tajus un skohlmeisterus Widsemme un Kursemme sawás draudses scho leetu isfluddinahht, peerakstiht un
mums sinnu doht, zil to Ufiás lantkahrtes-nehmeju sawá draudse buhschoht. To waretu labbi isdar-
riht weená lahgá ar to Awischu apstellechanu, prohti: tahs Awises us jaunu gaddu apstelledami, tee arri war-
retu usdoht, zil to jauno Ufiás lantkahrte sawá kirspehlé buhs waijadfigas. Zerream, ka lihbs Webruar
mehnesi ta lantkahrte buhs gattawa. Usdohdeet scho leetu ne zittur bet pee Schulz,

Zelgawás pis. mahzitaja.

Druck druckteht.

No juhremallas-gubernements aughas waidischanas buhes: Oberlehrer G. Bläse, Jenfor.

No. 366.

Mahzibas,

labbi faprohtamas un istahstijamas, pehz kurreahm
jabsihtwo.

II.

Behter t. Ap. 2tra gr. 1. 21: Ia pratweefchu
mahziba irr zittahrt ic.

Pasaul's gudribin'
Isnihkst allaschin!

Bihschli irr pihschli, lai tee arri prett debbe-
fim pazekahs. (St. w.)

Kas pais fatws mahzitajs gribb buht, tam gef-
tis buhs par mahzell! (St. w.)

Ebreer. 4, 12. Deetwa wahrds irr dsihtws
un spehzigws ic. »Dsihtws?»

Ziltweku wahrds, arri spohschakajws, irr spoh-
scha glahses ruhta; Deetwa wahrds, arri nespoh-
schakajws, irr sehflu graudws, tam tiktai semmes
twajaga, eesafnotees, usnahkt, un auglotees —
daschureisi pehz gadbeem.

Deetwa wahrds irr sehlla, no kurreas auglis
aug, to sauz — dsihtwibu! — labbak weenu
dsihtwu wahrdu, ne ka tuhstfoschu tufschu. (St. w.)

Lutterws fakka: Ne buhs schkist, ka to wahrdu
par neekeem fluddina, woi zittu raubsiht, ja tas us
tweetu ne-auglojahs. Us tweetu ne plausi, kur effi
sehjis, bet wechjam, gaisam, kruffai, leetum, pehr-
konam un sibbenim ja-eet pahr pa drutwu.

Nabbaga puifitis no twezakeem bija nelabbi un
nekristigi audsinahts. Kamehr zitti behrni skohla
gahje, tamehr tam bija lohpi jaganna, nei grah-
mata, nei rakstus wilkt, nei Deetwu luhgt mahzi-
jahs un, israidihws no Skohlas, winsch neko zittu
no Deetwa wahrda nesinnaja, ka ween to bihbeles
wahrdu: »Tas irr pateesi un augsti peenemmams
wahrds, ka Kristus Jesus irr pasaulé nahjis tohs
grehzineekus isglahbt!« So to tam kahdas reises bij
liffuschy noskattih behrnu-mahziba. Par dischu
ziltweku palizzis un jaunws deenas neneeku zittu
mahzijeew, ka putnu ligdas usmekleht, jafkeem wal-

gus likt, un dihfus isstweijohy, tas detwahs saglu
beedribá, ar to to sanehme un zeetumá tweede.
Gesahkumá winsch neeku par to behdaja, bet kad to
teefas-spreedumu fluddinaja, ka to ar zitteem saglu
beedreem buhschoht pakart, tad isbailes no Deetwa
tam usgahje. Tas ne ka nebija eepreezejams, bet
deen' un nakti brehze, ka tam nu buhschoht ja-ekriht
ellé un pagallain sahze, ismissid buht. No nejau-
schy winsch tweendeen dsirdeja, ka zeetuma fargws ar
kahdu sweschneeku, winna zeetuma burtoim gaxam
gahjis, fazzija: »Tur eekschá arri weens no teem
nabbaga grehzineekeem sehsh, ko ne fenn sanehme
un drihsi noteefahs. Wahr to wahrdu »grehz-
neekeem« tam tas bihbeles-wahrduinsch prahtá ee-
schahwahs, to tas ka sehns bija mahzijeew un lihds
tam laikam pahr galkwu mettis, prohti: »tas irr
pateesi un augsti peenemmams wahrds, ka Kristus
Jesus irr pasaulé nahjis, tohs grehzineekus is-
glahbt« un winsch dohmaja: »ja grehzneekws es,
nu tad schim Jesum twajaga buht nahkufscham, arri
manni isglahbt.« So ilgat tas to apdohmaja,
jo waitak tas sirdi tam lohzeja; tam bija ap sirds,
itt ka buhtu tas no sawo tumfscha twaidu-kambara
ahra, skaidra deenas gaischumá eeskattijeew. »Scho
Jesu,« tá winsch dohmaja, »gribbu pasiht mahzi-
teew.« Us tweetu winsch luhgs basnizkungu, win-
nu opmekleht, klausahs ar sirds nopuhtahm to, to
tas us winnu fakka, eenemm schehlumu un gaudas
pahr sawu grehku-pultu, gribb lapraht mirt tizziba
us sawu pestitaju, un tahs deenas, kas tam wehl
bija wehletas, ka Deetwa luhdseis un Deetwa
wahrda klausitajs, — pawaddidams, winsch luhdse
to basnizkungu, lai tam, kad nu tam buhschoht pahr
karratawas treppem augscha ja-kahpi, wehl bei-
dsiht winnu bihbeles wahrduin aufis eesauz. Kad
augstajam leekungam, — kas bija tas swesch-
neekws bijis, to zeetuma fargws zaur zeetumu bija
tweedis, — pahr scho notiffkumu sinnu detwe, tad
winsch, usskattidams, kahds jaunws wehl un kahds
gauschi palaisws tas behdigws ziltweks bij-bijis, tad

tas til lohti apgrehtojees, liffe schehlafstou taifnibas tweeta waldbiht un to kahda tahlä muifchä par kalpu notwest, tur tas deetwabihjigi isturrebamees pahr kahdu laitu mahitweetu nopirke un tä firmgalweis nomirre, Deetou flawedams, ka Winsch tam fatwa wahrba spehziibu, kas muhs dsihtous barra, bija parahdijis.

•Un spehzigis. • Weens weenigs Bihbeles wahrbinsch irr daschu grehziineeku pasemmojis un dascha Rehninu sabaidijis.

Kad mutte mehd: •tas natw teef! • Tad firds waida: •bet kad tas täpat buhtu teefa! •

Gan dasch mehditajis ar mutti smeijahs tik kai tapehzi, ka tam firdi tiktu raubah.

1773 gabda Altonas pilfahia preekschä Sweederi lehgeri stahweja un draudeja dedsinah un pilfahitä bija waidas un waimanas. To nelaimi notwehrst, basnizas mahzitajis Jahnis Caffe ar kahdeem namneekem isgahje ahra pee Sweedru Generalu Steenbofu un preeksch ta us zesteem mettees, gauschi luhdse: •Apschlojtees par to netwainigu pilfahitu Jesus wahschu deht! • — •Zeemigs mahzitajis, • — tas Generalis atbilbeja, •Jesus wahschu deht, eenaidneeki, pilfahitam peebedroti ne tweenu Sweedru natw laupijuschi! • un atraidija to. Tas mahzitajis ne lahtwahs atraiditees, bet wiffabi raubfija ta Generala firdi lohziht. • „Rubeen,“ schis eesaujahs: „Ko barru, to barru us augstaku nolikkunau.“ — „Nu kad tä irr,“ mahzitajis atbilbeja, „kad Zumß pateefi us augstaku nolikkunau pilfahit irr janodedsina, un Zuhß ne-effect wainigi par scho breefnigu negantibu, tad usdrihtsteet to un nemmeet taggad us to Deewa stwehtibu pretti, kas kahdureisi buhs sohgis stary mums: „Lai tas Kungs tew stwehti un tew pasarga; — lai tas Kungs fatwu waigu pahr tew apgaismo un irr tew schehligis; lai tas Kungs fatwu waigu pahr tew zelt, un dohd tew meeru. Amen!“ — Gan tas Generalis trihzeja un drebbeja pee schihs stwehtibas, bet tomehr, fatwu firdi apzeetinajis, liffe, ka pilfahitam bij jabegg.

No schi brihscha tam laime un spohschums judde un kad tas pee Loiniges ar wiffu fatwu karraspehku karrä eerohtschus pee semmes liffe, un Dans-

teem par nopangetu padewahs; arri ne ilgi pehz tam zeetumä fatwu nahwi sagaidija un stwehtu twakar-ehdeenu luhdsahs, winsch tam mahzitajam iszeize: „Gan daschu lohstu esmu lihds nehmis no teeni, prett kurreem karröju, bet netweens manni tik smaggi speesch un man dwehfeldi tä apgruhtina, tä ta Altonas mahzitaja stwehtiba. Ta manni tweht nahwes jihnischanä spaidih.“

Tä nomirre tas zeetumä, apleezinadamö, ta Deewa wahrds irr affaks ne tä kahds abbejä puffe greefigs sohbins un speeschahs zaur lihds pahrschirfchanas tahs dwehfeldes un ta Barra, to lohzehtu un smadseanu un irr tweens sohgis to dohmaschanu un firds apnemfchanu.

Kohpä: Ne kas nespehzi tä mahziht, tä eepreezeht, tä baideht, tä Deewa wahrds.

K. Hgnbrgr.

Virmais

Wahzsemmes missiones-fuggis.

No Wahzsemmes, no Annoveres semmites mehs tahdu sinu effam dabbujuschi, ka tur kahds mahzitajis Arms wahrda, kas masa pilfahitä Chermannsburg wahrda dsihtwo un strahda, tahdu padohmu nehmees fuggi buhtweht, ar to warretu missionarus laist us tahlahm paganu semmehm, lai tee teem to preeka twesti flubdinatu, kas twehtumfiba un nahwes ehna staiga. Jau eepreeksch winsch tahdu skohlu bij usbuhtwejis kur jaunekus skohleja un mahzija, kas par missionareem gribbeja palikt. Un to wiffu winsch irr darrijis ar mihlestibas dahwanahm, ko tik labbi fatwa paschä draudse salaffija, ka arridsan no zittahm mallahm dabbuja. Daschs to lassidams dohmahs: „Tä gan Wahzsemme warr notikt kur baggati laudis dsihtwo, kam mantas un naudas papilnam; bet tur mehs nabadsini, kas tufschji un pliffi ko warram nemt, paganeem par labbu; mehs jau paschi truhstumä tweent dsihtwojam.“ — Bet mihli lassitaji, kas tä dohma, tas aplam dohma. Wahzsemme, un itt ihpaschi tur tur mahzitajis Arms fatwu darbu strahda, baggati laudis tween natw atrohdami; irr tahdu papil-

nam ka arri schè pee mums un wiffur, kas grühti
strahbadami un puhledamees fatou dshiwibu wilzina;
bet lai gan tà irroid, tad taf wianni arri no fatwas
nabbadsibas fatou ahtawinu peemettuschi klast, tà
ka tas kuggis nu gattatws, un jau turp aishgahjis
ar teem missionareem, turp tee nobohmajuschi win-
nu laist ar Deetwa paligu un schelastibu. — Bet
natv masa leeta kuggi buhtweht, ar wiffu kas tur
klast peederr, un lai gan dauds ammatneeki bes
maksas strahbajuschi, zitti masaku maksu achmu-
schi, tad taf 13,000 dahlberu tas kuggis maks-
jis. Ta irr leela nauda, un to faktaht jo leels
puhlinseh. Tur tit labbi baggati ka nabbagi pee-
palihdsejuschi, un tas, kas ta darba eefahjeis bi-
jis, tas patš arri tas pabeidseis, tas kungs muhsu
Deetws, kas ziltweku firbis lohka un walda, ka uh-
dens straumites. Deetwabihjiga preilene us fa-
twahm nahwes ziffahm wiffu fatou mantu: 3000
dahlberus detwusi; atkal kahds muishneces fatou
mesch us to lizzis nozirst; no Amerikas 150 dahl-
deri suhtiti, bet wiffu leelaku daku taf mahzitajs
Arms no fatwas paschas draudses un no nahbur-
geem sakrahjis, un tai deend kad kuggi eefwehtija,
tad tee laudis ka bittes wehl pee wianna klast spee-
dehs, tà ka 300 dahlberus fanehmis, bes dreh-
behm un zittahm leetahm, to tee lautini no mihle-
stibas teem missionareem gribbeja lihds doht. Am-
burges kohpmanni no mihlestibas apnehmees bes
maksas kuggam lahbinu doht, un arri tas meiste-
ris, kas tahs bilbes idgreesch no lohka, kas pee
kuggeem ahrpuffe rebsamas par fatou darbu itt ne
fo ne pagehreja. Baggats wihrs winnam sohleja
85 dahlberus, — bet winsch fazzija lai to nandu
dohdoht mahzitajani Arms. — Bet juhs gan lab-
praht gribbeseet sannaht ka to kuggi nosauze?
Kuggim wahrds irr: Kandazes, tahs Rehninenes
no Mohru-semmes, ka kambar-junkuri tas Apustuls
Wihllyps kristija (Ap. darb. gr. 8, 27.) Us to
semmi kur schi Rehninene walbija, un no kurrenes
tas kambar-junkerš bija, schim kuggim buhs ja-
brauz, pehz ta kunga apsohlichanas: (Zetwanj 3,
10.) „No winnapus to Mohru upju manni pee-
luhdseji man appurus neffihš.“ Kad Mohru-sem-
me ne steidsahs fatwas rohkas us Deetwu idsteep,
tad tomehr Deetws fatwas rohkas idsteepi us Moh-

ru-semmi. Tahs Mohru-semmes Rehninenes Kan-
dazes bilbe kugga preekschä un pakkala irr rebsama;
selta krohnis winnai galwa, selta grebseni us roh-
kahn, un resnas sarkanas krelles us kaku. Nu
irr gabš ka schis kuggis titte gattatws Uhrburges
pilschta kas leelai Amburges pilschta prettim stahw.
Jo tur kur mahzitajs Arms dšitwo kuggi ne war-
reja buhtweht, wianna draudse un mahjoklis labbi
tahli no juhkas. Bet kad ta deenina atnahze kur
kuggis bij ja-eeftwehti, tad patš mahzitajs ar kah-
deem 400 no fatweem draudses lohzekeem us dsel-
ses flubahm ar uggund-ratteem us Uhrburgi at-
skrehje, lai patš ar Deetwa wahrdeem kuggi eefweh-
titu. Deena no rihta lectaina rahbijahs, bet ap
pusdceenu faulite fahze spihdeht, tà ka leels lauschu
pukš tur sakrehje, kur kuggis gattatws wehl us krahta
stahweja. Pakkalah gallä pee kugga kanzele bija
ustaisita, un us to ustahpis mahzitajs Arms lau-
dis udajinaja, lai lihds ar winnu nobseeoht to
dseefmu: „Gohds Deetwam twen ar patkischän.“
Kad dseefmu bija nobseeajuschi, tad tohs wahrduš,
kas Matt. Ew. 8. nob. no 23—27tas perschas
atrohdami preekschä lassija: „Un kad winsch (prohfi
Jesus) bij eefahpis laitwä, gahje wianna mahzekli
winnam pakkal. Un redsi leela wehtra pazehlahs
juhka, ka arriban ta laitwina ar wilneem tappe
pahrneemä; — un winsch gulleja. Un tee mah-
zekli pee wianna pee-eedami, pamohdinaja to, un
fazzija: kungs, palihdsi mums, mehš grimstam.
Tad winsch us teem fazzija: juhs mastizzigi, kam
juhs efaat tit bailigi? Un winsch zehlehs, apsauze
to wehsu un to juhku, tad tas tappe itt kluffu. Bet
tee ziltweki brihnodamees fazzija: kas tas tahds, ka
tam wehji un juhka paklausigi irr.“

Schohs wahrduš idlassijis, mahzitajs run-
naja no ta kugga jeb schkirka, to Nous buhwe-
ja tai netizzigai, besdeewigai pasauli par spih-
ti; no ta kugga kureä Kristus brauze, un no
ta kugga fo nu us zerribu bija ustaisijuschi, lai
eetu us teem paganeem. Winsch fazzija: kah-
jahm tee missionari par leelu dšiku juhku ne
warr eet, ar spahrneem wianni arr ne warr
street, ka Nous ballodis; — tad zittu ne fo
ne warrejahm darriht, ka kuggi buhtweht. Bet
ta ne bija masa leeta, un es patš sabihjohs, kad

nosehdees apdohmaju zik tur naudas wajja-
dseja. Es esmu nabbags mahzitajs pee nab-
bagas draudses kas semmi kohp, un man ne
bija ne grassis us to wehl rohka. Bet tam
ta waijadseja notikt, to es biju atsinnis, un
fapehz es ar Deewa paligu apnehmohs sawu
rohku pee schi darba peelikt. Gan es esmu
dabbujis redseht ismeeschanas un neewascha-
nas no netizzigas pafauls, ta ka muhsu wezs-
tehws Nois to peedshwojis. Zitti brehze:
Nu teescham mahzitajs traks palizzis; semmes
widdu dshwodams winsch usdohmajis kuggi
buhweht! Woi tad winsch nesaprascha gribb
us juhru braukt; tur winsch jaw noslihts!
Bet lai gan zitti schà, zitti ta plahpaja, — prahts
man palikke meerigs un drohschs, ta ka ne-
schambijohs, — un redseht nu tik labbi mah-
zitajs, ko par traktu lammaja, ka arridsan kug-
gis juhsu preekschà stahw. Nu gan daschs
labs fakka: „Tas bija prahtigs padohms kug-
gi buhweht!“ — Bet es runnaschu schodeen
us teem gudreem laudim ta: Juhs effeet tee
gekki, jo redseht kuggis gattaws! bet ne zaur
mannu spehku, — tas Kungs to buhwejis,
tas irr brihnum's preeksch muhsu azzim. Par
to ikfats deewabihjigs fristih's zilweks lihgs-
modamees preezajas, un teiz un flawe to
Kungu!

(Turplitam wairak.)

Ceeksch flimmibas-behdahn.

Meib. Kungs, es esmu grehtos trittis

1.

Slimmiba man dshili nospeesch,
Wahjiba man wahrdina,
Sahpes mannu sirdi sagreesch,
Bailiba man nihzina,
Sirds man raustahs,
Sirds man zellahs,
Smagga nastu us man wellahs.

2.

Lumschums irraid sirdi manna,
Spidum' wissi dshissuschi,
Eihku-pulkstens ap man swanna,

Spehki kappà birruschi;
Sirds man nogurrusi waiba,
Un us atspirgumu gaiba.

3.

Kungs mans Jesu, Tu gan warri
Man no gruhtas gullas zelt,
Tu pee wahjeem brihnum' darri,
Tu leez' jaunu dshiwib' smelt
Urr', tur sirds eeksch nahwes-spehka
Grimst un zihnidamees lehka.

4.

Ja tas, Kungs, Tew irr pehz prahtu,
Ka man ilgak' dshiwobt buhs,
Uk tad steidsees drihs man klastu;
Zaur Tew nahwes-warra gruht.
Tu tas dshiwes-Deeschkungs effi,
Dshiwib' Lawas rohkas nessi.

5.

Bet buhs mannim, Kungs, drihs nomirt,
Irr ta stundina man klast,
Buhs man no tahs faules atschkirt,
Buhs no Miteem man atstakt,
Tad us mannu luhgschan' dshirdi:
Dohd man nahwe drohschu sirdi.

6.

Tu Kungs, effi manna zerrib'
No Tew dshiwes-gaisma spid,
Tu ween mannas dwehse's lihgschib',
Zaur Tew meers man sirdi mih't;
Lai arr' nahwe us man wellahs,
Tomehr sirds us debbesz zellahs.

Grot.

S i n n a s.

Latweeschu beedriba sa-aizina sawas jee-
nitus beedrus scho gaddu Stà Dezember
deenà, pulksten desmitos Rihgà.

Hugenberger,

Latweeschu beedribas preekschschetajs.

Sirsnigi luhdsam sawus zeen. beedrus, scho
reisi no Bidsemmes un Kurssemmes jelle zik
spehdami Stà Dezember d. Rihgà sanahkt,
lai sarunnajamees un nospreeescham par lee-
tahm, kas lohti waijadfigas.

Schulz,

Latw. b. R. Direktors.

B r i h w d r i k k e h t,

No juhrmallas-gubernements augstas waadshanas pußes: Oberlehrer G. Blase, Zensor.

No. 368.